

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

PLAN FOR REVISJON AV FORVALTNINGSPLANER FOR VERNEOMRÅDENE I FOROLLHOGNA

Høringsutkast

Mai 2019

Forord

Forollhogna nasjonalpark med de 8 tilgrensende landskapsvernområder ble opprettet ved kongelig resolusjon av 21. desember 2001, og i løpet av de første årene etter ble det utarbeidet forvaltningsplaner for hvert av verneområdene I tillegg inngår Grøntjønnan naturreservat, (fredet ved Kgl. Res. av 18. des. 1981) som ligger innenfor nasjonalparken, også som en naturlig del av verneområdene i Forollhogna.

Det er flere forhold som har endret seg i løpet av disse årene. Den største endringen er skiftet av forvaltningsmodell hvor det fra 2011 ble opprettet eget nasjonalparkstyre med delegert forvaltningsmyndighet fra Miljødirektoratet. Fylkesmannen varetok sekretariatet fram til det ble ansatt egen nasjonalparkforvalter i 2012, og fra 2017 ble sekretariatet forsterket med en stilling i tillegg. I dag er to nasjonalparkforvalter for verneområdene i Forollhogna med kontorsted på Røros.

Det er nå behov for å foreta en revisjon av alle forvaltningsplanene i Forollhogna-området, men alle planene kan ikke revideres samtidig. Det er likevel hensiktsmessig å lage en felles plan for revisjonen av forvaltningsplanene hvor det fremgår felles formål, føringer, organisering, og tids- og fremdriftsplan. Planen vil derfor være av generell karakter slik at det vil være mulig å justere på både rekkefølge og tidsrammene for de ulike områdene dersom det skulle vise seg å bli nødvendig. Dette må kunne tas i forbindelse med melding om oppstart av revisjonsarbeidet for det enkelte verneområde.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har i møte den 10. mai 2019 i **sak 18/2019** fattet følgende vedtak:

«Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til forslaget til plan for revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna, og ber om at det legges ut på høring i perioden 15. mai til 15. september 2019».

Høringsuttalelser sendes til:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna,
Postboks 2600
7734 Steinkjer

E-post: fmlpost@fylkesmannen.no

Kap.	Innhold	side
	Forord	1
	Innhold	2
1.	Innledning	3
1.1	Verneområdene	3
1.2	Bakgrunn for revisjonen	4
1.3	Plantype	4
2	Føringer	4
2.1	Nasjonale føringer	4
2.2.	Regionale planer	5
2.3	Andre statuser for områder	5
2.4	Lokal planer og veiledere	5
3	Formål	6
4	Struktur	6
5	Organisering	6
6	Tids- og framdriftsplan	7
6.1	Framdriftsplan for godkjenning av plan for revisjonen av forvaltningsplaner	7
6.2	Tidsplan for revisjonen av forvaltningsplanene	8
6.3	Generell framdriftsplan for revisjon av forvaltningsplanene	9

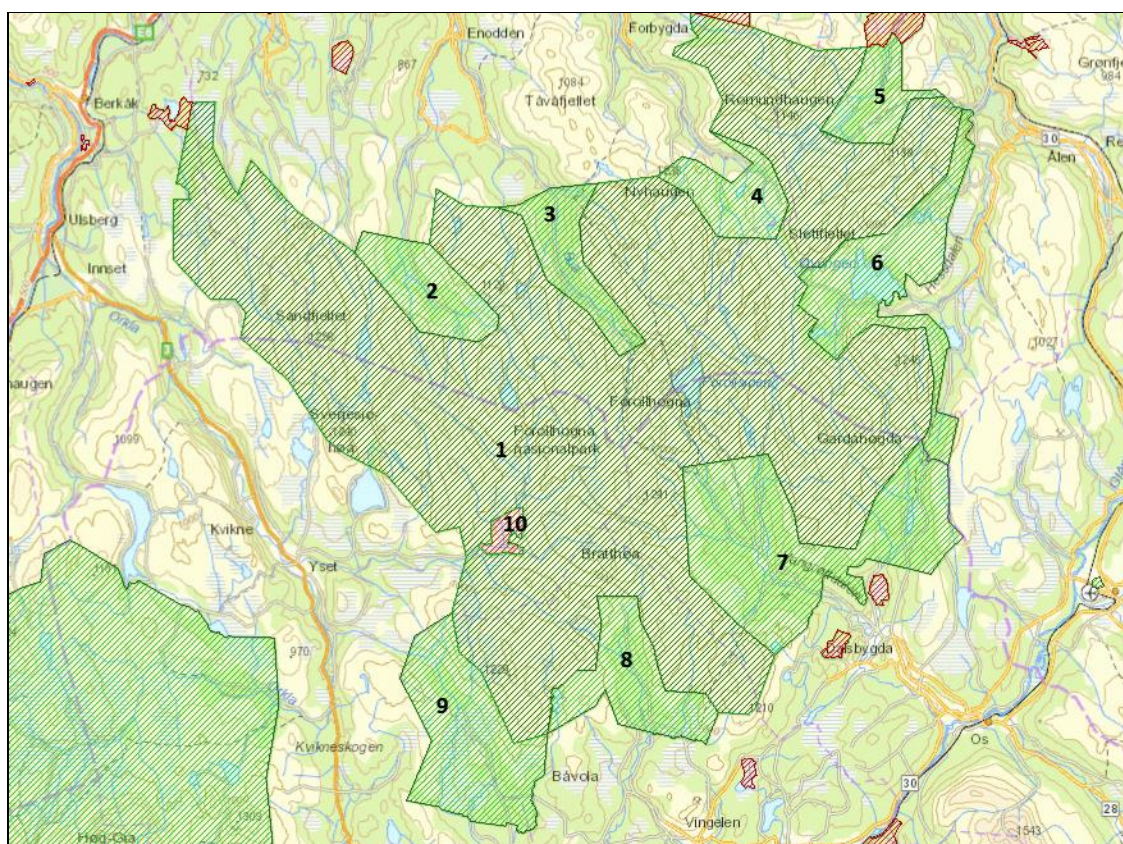
Fotos Steinar Johansen/Kjartan Trana, «Nasjonalparker i Trøndelag», 2018.

1. Innledning

1.1 Verneområdene

Forollhogna nasjonalpark og 8 tilhørende landskapsvernområder ble vernet 21. desember 2001. Grøntjønnan naturreservat, som ble vernet alt i 1981, ligger innenfor grensene til nasjonalparken, og det ble derfor hensiktsmessig at dette området ble en del av den felles forvaltningen.

Verneområder	Areal	Kommuner
1. Forollhogna nasjonalpark	1 059 km ²	Holtålen, Midtre Gauldal, Rennebu, Os, Tolga, Tynset
2. Endalen landskapsvernområde	35,6 km ²	Midtre Gauldal
3. Budalen landskapsvernområde	33,6 km ²	Midtre Gauldal
4. Forddalen landskapsvernområde	30,9 km ²	Midtre Gauldal, Holtålen
5. Ledalen landskapsvernområde	26 km ²	Holtålen
6. Øyungen landskapsvernområde	71 km ²	Holtålen, Røros
7. Vangrøftdalen - Kjurrudalen landskapsvernområde	126 km ²	Os
8. Londalen - Ørvilldalen landskapsvernområde	49,7 km ²	Tolga
9. Magnildalen - Busjødalen landskapsvernområde	78 km ²	Tynset, Tolga
10. Grøntjønnan naturreservat	5,4 km ²	Tynset

1.2 Bakgrunn for revisjonen

Forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna ble utarbeidet og godkjent i årene like etter at verneområdene ble opprettet, og mens forvaltningsmyndigheten var delegert den respektive kommunen. I 2010 vedtok Stortinget en ny forvaltningsmodell og fra 2011 ble det opprettet eget nasjonalparkstyre for Forollhogna som fikk delegert forvaltningsmyndighet for verneområdene. Denne endringen gjør det også nødvendig med en revisjon av forvaltningsplanene.

I løpet av årene har forvaltningsmyndigheten gjort seg erfaringer med forvaltningen av verneområdene og bruken av forvaltningsplanene, og etter hvert et bedre grunnlag for bl.a. å skulle mellom prinsipielle og kurante saker. Det er etablert en forvaltningspraksis som vil ha betydning for revisjon av forvaltningsplanene.

Det er videre behov for en gjennomgang av forvaltningsplanene for å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag av områdebruk, bebyggelse, naturgrunnlag mm.

I tillegg vil fylkesreformen hvor fylker er blitt slått sammen også oppdateres gjennom revisjonen av forvaltningsplanene. Sør-Trøndelag ble en del av Trøndelag fylke fra 2018 med ny fylkeskommune og nytt fylkesmannsembete. Fylkesmannen i Hedmark ble fra 2019 en del av fylkesmannen i Innlandet fra 2019, mens Hedmark fylkeskommune blir til Fylkeskommunen Innlandet fra 2020.

1.3 Plantype

Utarbeidelse av forvaltningsplaner er forankret i verneforskriften for det enkelte verneområdet.

En forvaltningsplan vil gi utfyllende retningslinjer og veiledning til verneforskriften, men den vil ikke være juridisk bindende slik verneforskriften er. Forvaltningsplaner skal være langsiktige og sikre en enhetlig forvaltning gjennom avveininger mellom bruk og vern innenfor rammene av verneforskriften for det enkelte verneområdet. For noen verneområder viser verneforskriften til at forvaltningsplanen skal gi nærmere avklaring på noen forhold, og her vil forvaltningsplanen ha bestemmelser for forvaltningen av området.

En forvaltningsplan skal også kunne gi økt forutsigbarhet for grunneiere og brukere av de enkelte verneområdene.

2 Føringer

2.1 Nasjonale føringer

For det enkelte verneområdet er det den respektive verneforskriften som gjelder og fastsetter formålet med vernet. Nye nasjonale føringer innenfor verneområdeforvaltningen og andre endringene som har skjedd i løpet av årene måtte tas hensyn til og innarbeides i forvaltningsplanene.

I 2017 ble det innført to europeiske villreinregioner hvor Forollhogna villreinområde som nasjonalt villreinområde inngår i den nordlige regionen som i tillegg består av Reinheimen-Breheimen, Rondane, Snøhetta, Knutshø og Sølnekletten. Det er arealbruksstrategien i regional plan for gir føringer for forvaltningen.

2.2 Regionale planer

Det er flere regionale planer som berører heler eller deler av verneområdene i Forollhogna som det må tas en gjennomgang av i forbindelse med revisjonen av den enkelte forvaltningsplan. Regionale planer er ikke juridisk bindende, men de vil kunne ha overordnede og retningsgivende råd for videre forvaltning og arealplanleggingen. Det er fylkeskommunene som er ansvarlige for de regionale planene, og her kan følgende planer nevnes:

Regional plan for Forollhogna villreinområde

Regional plan for Verdensarven Røros bergstad og Cirkumferensen

Regionale forvaltningsplaner for vannområder

Regionale planer for kulturminner

2.3 Andre stater for områder

Innenfor verneområdene er det blitt gitt ulike stater på avgrensede områder, naturtyper og arter som gir retningslinjer for forvaltning og skjøtsel som også vil måtte tas inn i de respektive forvaltningsplanene.

Utvalgte kulturlandskap:	Seterdalene i Budalen, Midtre Gauldal kommune Vangrøftdalen-Kjurrudalen, Os kommune
Utvalgte naturtyper:	Slåttemark og slåttemyrer - flere lokaliteter innenfor verneområder
Prioriterte arter:	Svartkurle – flere lokaliteter innenfor verneområdene
Freda bygninger/bygningsmiljø:	Utistuvollen, Os kommune

Det er utarbeidet egne skjøtelsesplaner for flere av lokalitetene, og nærmere kartfesting av lokaliteten finnes i Naturbase.

2.4 Lokale planer og veiledere

Det vil også bli vurdert å ta med inne i revisjonsarbeidet det som måtte være utarbeidet av lokale og kommunale planer, skjøtelsesplaner, registreringer og veiledere som vil kunne ha

betydning for den videre forvaltningen av verneområdene. Byggeskikkveilederen for landskapsvernområdene, som utarbeides i et samarbeid mellom fylkeskommunene, kommunene og nasjonalparkstyret, vil kunne gi verdifulle råd og veiledning for vedlikehold og utvikling av bebyggelsen i seterdalene.

3. Formål

Formålet med revisjonen av forvaltningsplanene er å få en helhetlig og forutsigbar forvaltning av det enkelte verneområdet samtidig som verneområdene sees i en sammenheng. En forvaltningsplan skal verken gi strengere eller mer liberale føringer enn det som verneforskriften gir, men for en del forhold vil det være behov for mer utdyping av verneforskriften.

Temaer og utfordringer som vil få en nærmere belysning vil kunne variere noe fra område til område, men noen felles temaer vil være:

Motorferdsel	- næringskjøring, kjøring på barmark og vinterføre mm
Landbruk	- setring, husdyrhold og beiting, gjerder, sakenrører, saltsteinplasser, skogskjøtsel, tilleggsnæringer mm.
Bygninger	- byggeskikk – seterbebyggelse, fritidsbebyggelse
Ferdsel	- merking av stier og løyper, tilrettelegging og styring av ferdsel, organisert, ferdsel, sykling, bruk av hest osv.
Veger	- traktorveger, kjørespor, parkering og trafikk, vegvedlikehold
Kulturlandskap	- skjøtsel, beiting og slått, skogskjøtsel
Kulturminner	- skjøtsel og formidling av kunnskap

Listen over temaer er ikke uttømmende. Temaer som er felles for alle verneområdene og aktuelle temaer for det enkelte verneområdet vil måtte drøftes nærmere i styringsgruppen (nasjonalparkstyret), og de respektive kommunene, rettighetshaverne, grunneiere og ulike brukergrupper. Dette vil være en del av prosessen i oppstarten for det enkelte området.

En del søknader krever behandling etter både særlov og verneforskrift dvs. at det må foreligge en behandling hos både kommune og vernemyndighet. For å sikre en raskere og mer ryddigere saksbehandling vil det være nyttig å få utarbeidet **felles rutiner for søknadsbehandling**: hvor skal søknaden sendes først, når og hvem skal saken sendes til behandling/høring til andre parter som villreinnemnd, villreirutvalg og kulturminneforvaltningen i fylkeskommunene.

4. Struktur

De reviderte forvaltningsplanene skal følge en fastsatt mal for digitale forvaltningsplaner som er gitt av Miljødirektoratet, og alle planene vil få en felles utforming og oppbygging. Det er laget en egen portal for innlogging for de som skal utarbeide forvaltningsplanene, og nasjonalparkforvalterne har fått tilgang med brukernavn og passord. Arbeidet med

forvaltningsplanene følger en fastlagt prosess, og når planen er klare for høring legges det ut en lenke til dokumentet osv.

5. Organisering

Arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene må organiseres slik at det sikres politisk styring, faglig innspill og god medvirkning fra brukergruppene.

Styringsgruppe:	Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Prosjektledelse:	Nasjonalparkforvaltere
Prosjektgrupper:	Opprettes for hvert verneområde – respektive styremedlem og administrative medlem, landbrukets faglag, fjellstyrer/ rettighetshavere, grunneiere, lag og foreninger
Administrativ prosjektgruppe:	Administrativt kontaktutvalg og faglige representanter fra berørte kommuner og fylkeskommuner

Det er viktig at det legges til rette for **medvirkning** i forbindelse med revisjonsarbeidet gjennom bl.a. åpne informasjons- og dialogmøter for det enkelte verneområdet i løpet av planprosessen. Også styrets og kommunenes hjemmesider vil kunne være viktige informasjonskanaler.

6. Tids- og framdriftsplan

Det skal gjennomføres revisjon av forvaltningsplaner for alt 10 verneområder i Forollhogna-området, og det foreslås at revisjonen gjennomføres i løpet av årene 2019 – 2025. Planen for revisjonen gjelder for alle forvaltningsplanene, og tids- og framdriftsplan for revisjonen er derfor forholdsvis generell.

6.1. Framdriftsplan for godkjenning av plan for revisjon av forvaltningsplaner.

	10. mai 2019	15. mai – 15. sept. 2019	okt. 2019
Vedtak i nasjonalparkstyret om å legge forslaget til plan for revisjonen av forvaltningsplanene ut på høring.			
Høring av plan for revisjonen av forvaltningsplanene			
Vedtak av plan for revisjonen av forvaltningsplanene i nasjonalparkstyret			

6.2. Tidsplan for revisjon av forvaltningsplanene

Miljødirektoratet har anbefalt at det startes med ett verneområde for å opparbeide seg erfaring med både prosessen og bruken av den digitale løsningen for forvaltningsplaner. Deretter kan det vurderes å fortsette med to områder parallelt dersom det er verneområder som er forholdsvis like, mindre komplekse, færre bruker grupper osv. En liten utfordring for noen områder er at forvaltningsplanene er utarbeidet i samme dokumentet, og derfor kan det være hensiktsmessig å revidere planene parallelt. Derfor er Ledalen landskapsvernområde vurdert å starte opp i løpet av revisjonsarbeidet med Øyungen landskapsvernområde. De samme forholdene vil gjelde for Budalen, Endalen og Forddalen landskapsvernområder.

Det beregnes oppstart av revisjonsarbeidet i Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde tidligst i 2023. Det er nå i 2019 både pågående og i oppstart flere utredninger mht. eiendoms- og rettighetsforhold, strømframføring, parkering og trafikkforhold i landskapsvernområdet, og derfor kan det være hensiktsmessig å utsette oppstart av revisjonen av forvaltningsplanen til det kan forventes at dette er avklart.

Revisjonen av forvaltningsplanen for nasjonalparken foreslås gjennomført når forvaltningsplanen for landskapsvernområdene er avsluttet. Dersom det skjer endringer slik det tidligere er beskrevet, kan det være aktuelt å revidere forvaltningsplanen for nasjonalparken tidligere. Det vil være hensiktsmessig å revidere forvaltningsplanen for Grøntjønnan naturreservat samtidig med nasjonalparken.

Prioritert rekkefølge	Verneområder	Godkjent forvaltningsplan	Oppstart for revisjon
1.	Øyungen landskapsvernområde ¹	2002	2019/-20
2.	Ledalen landskapsvernområde ¹	2002	(2020)
3.	Budalen landskapsvernområde ²	2005	2021
4.	Endalen landskapsvernområde ²	2005	2022
5.	Forddalen landskapsvernområde ²	2005	2022
6.	Vangrøftdalen - Kjurrudalen landskapsvernområde	2004	2023/-24
7.	Londalen - Ørvilldalen landskapsvernområde	2003	2024
8.	Magnilldalen - Busjødalen landskapsvernområde	2003	2024
9.	Forollhogna nasjonalpark	2004	2025
10.	Grøntjønnan naturreservat	2001	2025

1) Felles forvaltningsplan 2) Felles forvaltningsplan

6.3. Generell framdriftsplan for revisjon av de ulike forvaltningsplanene

Det tas sikte på at revisjon av forvaltningsplanen for et landskapsvernområde kan gjennomføres i løpet av ett år, og at det etter hvert kan vurderes at flere landskapsvernområder kan revideres parallelt. Dette vil kunne gjelde for de verneområdene som er forholdvis like, mindre komplekse, mindre bruker grupper osv.

For større landskapsvernområder med store brukergrupper og sammensatte utfordringer kan det forventes at prosessen vil kunne ta noe lengre tid.

Det må settes opp en egen tidsplan for revisjonen av forvaltningsplanen for det enkelte verneområdet, og dette må gjøres i forbindelse med oppstarten.

Følgende milepæler sette opp i en framdriftsplan:

1. Kunngjøring av oppstart – oppstartsmelding
2. Status – tematisk gjennomgang, møter
3. 1. gangsbehandling av revidert forvaltningsplan i nasjonalparkstyret
4. Høring av forslag til revidert forvaltningsplan, inkl. høringsmøter
5. Evt. etterarbeid fra høringen
6. Sluttbehandling – vedtak i nasjonalparkstyret, og oversending til godkjenning i Miljødirektoratet.

